

§84

Tertialrapport april 2024 (RS/99/2024)

Sammanfattning

En tertialrapport för april 2024 har upprättats. Rapporten visar att Region Jämtland Härjedalens ackumulerade resultat av verksamheten till och med april 2024 var negativt och uppgick till -184 miljoner kronor, vilket var -156 miljoner kronor sämre än budget. Resultat efter finansiella poster räddas delvis upp av orealiserade värdepappersvinster, avvikelse mot budget på sista raden uppgår till -47 miljoner kronor.

Helårsprognosen efter april är oförändrad från mars och beräknas uppgå till – 600 miljoner kronor vilket är en avvikelse jämfört med budgeterat resultat för 2024 om -300 miljoner kronor. Det är främst verksamhetens kostnader avseende personalkostnader och kostnader för inhyrd bemanning samt IT- och licensavgifter som bedöms avvika kraftigt från budget. Ökningstakten för bemanningskostnader har dock stagnerat och trenden efter årsskiftet har varit nedåtgående.

Nettokostnadsutvecklingen fram till och med april 2024 var 11,6 procent, 213 miljoner kronor högre än föregående år. Verksamhetens externa intäkter avseende försäljning och avgifter har ökat 38 miljoner kronor, 13 procent. Riktade statsbidrag var dock lägre än föregående år med 40 miljoner kronor.

Bruttokostnaderna var 212 miljoner kronor högre jämfört med föregående år vilket motsvarar 9,4 procent. Personalkostnaderna exklusive pensioner har ökat med 87 miljoner kronor, motsvarande 9,4 procent. I ökningen finns särskilda satsningar från tidigare år för sjuksköterskor, läkare och undersköterskor för att nå marknadsmässiga löner i arbetet med att rekrytera egen personal. Pensionskostnaderna var 53 miljoner kronor högre än föregående år, vilket förutom inflationen, beror på det nya förmånsavtalet och löneökningar.

Köpt riks- och regionvård har minskat med 4,4 miljoner kronor, 2,7 procent. Läkemedel har ökat med 17 miljoner kronor, 8,7 procent vilket främst beror på hög prisutveckling. Sjukvårdsmaterial har ökat med 11 miljoner kronor.

Kostnad för inhyrd personal har ökat med 7 miljoner kronor, motsvarande 6,7 procent mot föregående år, och uppgick till 113 miljoner kronor totalt. Trafikeringskostnader kollektivtrafiken har ökat 6,2 miljoner kronor, 4 procent.

Inom finansieringssidan har regionens skatteintäkter ökat med 48 miljoner kronor, 4 procent samt generella statsbidrag och skatteutjämning har ökat 44 miljoner kronor, 7,5 procent. Förvaltning av värdepapper har gett 65 miljoner kronor högre överskott för i år och

räntekostnader för pensionsskulden är 18 miljoner kronor högre.

Sammanfattningsvis har intäkter från skatter och bidrag inte ökat i samma takt som kostnadsutvecklingen.

Likviditet

Likviditeten har under året förbättrats med 144,2 miljoner kronor till och med april. En nyupplåning gjordes i januari på 100 miljoner kronor vilket förstärkte likviditeten och den totala skulden till Kommuninvest uppgår därefter till 190 miljoner kronor. Under februari och mars förstärktes likviditeten med riktade statsbidrag med cirka 130 miljoner kronor. Det prognostiserade negativa resultatet och investeringsvolymerna kommer påverka likviditeten negativt under resten av året och ytterligare belåning kan bli nödvändig. Till och med april uppgår investeringsvolymen till 55,3 miljoner kronor (årsprognos 273,6 miljoner kronor).

Årets investeringar har tillfälligt pausats fram till och med styrelsens sammanträde 28-29 maj. Nytt beslut om investeringsstopp kan komma att tas efter sommaren.

Uppföljning av mål och uppdrag

Region Jämtland Härjedalens kärnverksamhet, stödverksamhet och ledningsprocesser utgör Region Jämtland Härjedalens målområden. För varje målområde finns ett övergripande mål som ska uppnås genom de uppdrag för kommande år som regionfullmäktige ger till styrelsen och nämnderna.

Totalt har Regionfullmäktige fördelat 32 uppdrag att arbeta med och redovisa i tertialrapporten för april. Den samlade bilden av måloppfyllelsen för alla uppdrag och nyckeltal bedöms som delvis uppfyllda. Målområdet Utvecklingskraft är uppfyllt. Det är främst den ekonomiska lägesbilden där budgetföljsamhet och kostnadskontroll inte är uppfyllda som ger en röd statusmarkering inom målområdet för ledningsprocesser. Övriga målområden sker progress inom uppdragen i enlighet med plan men är vid detta första tertial ännu inte slutförda.

Regionstyrelsens tertialrapport

En tertialrapport för styrelsens förvaltningsområde har upprättats. Styrelsen har efter april en negativ avvikelse mot budget med 46 miljoner kronor, vilket beror på högre personalkostnader (främst regionövergripande för pensionsåtaganden) samt IT- och licenskostnader.

Den samlade statusbilden över regionstyrelsens samtliga uppdrag är att de flesta uppdrag är pågående och därför delvis uppfyllda vilket framför allt märks för målområde God och nära vård samt God och tillgänglig tandvård som bör båda gälla i hela Jämtland Härjedalen. Målområdet Utvecklingskraft är uppfyllt medan Tillgängligt kulturutbud i hela Jämtland är

delvis uppfyllt. För målområde Ändamålsenlig kompetens för effektivt stöd till verksamhet och utveckling samt Ledning, styrning och uppföljning av beslut och verksamhet spretar bilden mer och för dessa målområden finns även kortsiktiga nyckeltal.

Resultatförbättrande åtgärder

Arbete pågår med resultatförbättrande åtgärder för en ekonomi i balans inom regionstyrelsen och nämnderna. Under årets inledande månader har regiondirektör också vidtagit åtgärder som berör samtliga verksamheter, däribland beslut om anställningsstopp och inköpsstopp. En uppföljning av de beslut som fattats redogörs i tertialrapporten, åtgärder inom främst att öka intäkter och införande av inköpsstopp har hittills gett en besparingseffekt om 16 miljoner kronor.

I oktober 2023 beslutade Hälso- och sjukvårdsnämnden om kostnadsbesparingar för 2024, avseende bland annat minskad hyrbemanning, minskad köpt vård och effektiv läkemedelsanvändning (HSN/1237/2023). Trots vidtagna åtgärder redovisade nämnden efter utgång av mars månad en ackumulerad nettokostnad på -939 mkr jämfört med budgeterat - 835 mkr, dvs en negativ budgetavvikelse på -104 mkr. Nämnden gjorde bedömningen att det inte är realistiskt att återställa sitt per mars månad prognostiserade underskott om -300 miljoner kronor under innevarande år. (HSN/5/2024) Nämnden beslutade:

1. Hälso- och sjukvårdsnämndens månadsrapport för mars 2024 godkänns.
2. Nämnden bedömer att det inte är realistiskt att återställa det prognostiserade underskottet under innevarande år och föreslår regionstyrelsen att föreslå regionfullmäktige att tillskjuta ytterligare medel till hälso- och sjukvårdsnämnden 2024 för att klara en ekonomi i balans.
3. Regiondirektören får i uppdrag att till Hälso- och sjukvårdsnämndens nästa sammanträde i maj 2024 identifiera nästa nivå av åtgärder av kostnadsminskningar inom hälso- och sjukvården för att nå en ekonomi i balans.

Utifrån tertialrapporteringen är den sammanfattade bedömningen att det ekonomiska läget fortsatt är mycket tufft och att de åtgärder som vidtagits inte är tillräckliga för att minska det ekonomiska underskottet och nå en ekonomi i balans. På Hälso- och sjukvårdsnämndens sammanträde den 23 maj 2024 behandlas ärendet om Nästa nivå av åtgärder av kostnadsminskningar inom hälso- och sjukvården för att nå en ekonomi i balans.

Det kan också konstateras att det inte finns prognosticerade överskott som kan möta hälso- och sjukvårdsnämndens befarade underskott. Regionala utvecklingsnämndens prognos om plus 2,3 miljoner kronor konsumeras både av de prognosticerade underskotten hos Kollektivtrafiknämnden, minus 13 miljoner kronor, samt regionstyrelsen, minus 176 miljoner kronor. Det saknas därav möjligheter att tillskjuta några ytterligare medel till hälso- och sjukvårdsnämnden. Utifrån detta svåra ekonomiska läge behöver därför nämnden i sitt

arbete med nästa nivå av åtgärder avväga de krav som ställs på utbudet mot vad som måste upprätthållas och vilken ambitionsnivå som är realistisk. Skarpa åtgärder är nödvändiga för att komma tillrätta med det ekonomiska underskottet.

På regionstyrelsens sammanträde 28–29 maj 2024 behandlas ärendet om Regionstyrelsens uppsiktsplikt 2024 (RS/106/2024). Utifrån det utmanande ekonomiska läget för framför allt Hälso- och sjukvårdsnämnden och Kollektivtrafiknämnden föreslås att regionstyrelsen under 2024 särskilt ska bevaka dessa nämnder. Det för att vid behov kunna initiera åtgärder. Respektive nämnds presidium föreslås också bjudas in till regionstyrelsens sammanträde 28-29 maj 2024, samt efterföljande möten, för en fördjupad dialog.

Förslag till beslut

1. Regionstyrelsen beslutar för egen del

- a. Tertialrapport april 2024 för Region Jämtland Härjedalen godkänns.
- b. Tertialrapport april 2024 för regionstyrelsens förvaltningsområde godkänns.

2. Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

- a. Hälso- och Sjukvårdsnämndens förslag om att regionfullmäktige ska tillskjuta ytterligare medel till hälso- och sjukvårdsnämnden 2024 för att klara en ekonomi i balans avslås.
- b. Hälso- och sjukvårdsnämnden ska fortsätta arbetet med kostnadsminskande åtgärder och redovisa effekterna och resultaten av detta arbete till regionfullmäktige i samband med delårsrapporten per augusti. I arbetet med åtgärder ska nämnden avväga de krav som ställs på utbudet mot vad som måste upprätthållas och vilken ambitionsnivå som är realistisk.
- c. Utifrån sitt uppdrag att ha uppsikt över den verksamhet som bedrivs och att uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på regionens utveckling och ekonomiska ställning får regionstyrelsen i uppdrag att särskilt följa hälso- och sjukvårdsnämndens arbete.

Yrkanden

Robert Hamberg (M) yrkar följande:

"Regionfullmäktige antog den 18:e oktober regionplan 2024–2026 med en långsiktigt ekonomisk plan för att hantera underskottet. Regionstyrelsen fick kritik från revisorer och regionfullmäktige för verksamhetsåret 2023 för ett senfärdigt agerade gällande att bereda regionplanen till regionfullmäktige för revidering och därför bör regionplan 2024–2026 som helhet beredas till regionfullmäktige och inte enbart hälso- och sjukvårdsnämndens begäran till regionfullmäktige.

Jag yrkar att

- Regiondirektören får i uppdrag att intensifiera arbete med att vidta åtgärder för att sänka kostnaderna inom regionstyrelsen förvaltningsområde med fokus på åtgärder som ger effekt under innevarande år.
- Regionstyrelsen, utifrån koncerners svåra ekonomiska situation, föreslår regionfullmäktige att regionplan 2024–2026 ska revideras utifrån det försämrade läget."

Elin Hoffner (V) yrkar avslag till Robert Hambergs yrkanden.

Cristine Persson (C) yrkar bifall till Robert Hambergs yrkanden.

Ronny Karlsson (SD), Ted Länsberg (SD) och Conny Wahlström (MP) yrkar bifall till Robert Hambergs första yrkande.

Proposition

Ordföranden ställer proposition på regiondirektörens förslag och finner att det antas. Ordföranden ställer proposition på Robert Hambergs första yrkande och finner att det avslås.

Ordföranden ställer proposition på Robert Hambergs andra yrkande och finner att det avslås.

Beslut

1. Regionstyrelsen beslutar för egen del

a. Tertialrapport april 2024 för Region Jämtland Härjedalen godkänns.

b. Tertialrapport april 2024 för regionstyrelsens förvaltningsområde godkänns.

2. Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

a. Hälso- och Sjukvårdsnämndens förslag om att regionfullmäktige ska tillskjuta ytterligare medel till hälso- och sjukvårdsnämnden 2024 för att klara en ekonomi i balans avslås.

b. Hälso- och sjukvårdsnämnden ska fortsätta arbetet med kostnadsminskande åtgärder och redovisa effekterna och resultaten av detta arbete till regionfullmäktige i samband med delårsrapporten per augusti. I arbetet med åtgärder ska nämnden avväga de krav som ställs på utbudet mot vad som måste upprätthållas och vilken ambitionsnivå som är realistisk.

c. Utifrån sitt uppdrag att ha uppsikt över den verksamhet som bedrivs och att uppmärksamt

följa de frågor som kan inverka på regionens utveckling och ekonomiska ställning får regionstyrelsen i uppdrag att särskilt följa hälso- och sjukvårdsnämndens arbete.

Reservationer

Robert Hamberg (M), Fredrik Fagerholm (M) och Cristine Persson (C) reserverar sig till förmån för Robert Hambergs yrkanden.

Ronny Karlsson (SD), Ted Länsberg (SD) och Conny Wahlström (MP) reserverar sig till förmån för Robert Hambergs första yrkande.

Expedieras till

Hälso- och sjukvårdsnämnden, Hälso- och sjukvårdsdirektör, Regionstabschef, Ekonomidirektör, Economicontroller

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - tertialrapport april 2024 Region Jämtland Härjedalen
- Tertialrapport April 2024 Region Jämtland Härjedalen inkl bilagor
- Tertialrapport April 2024 Regionstyrelsen